

HET DORP ACHTER DE HORIZON

Roest bedreigt ook het dorp

De jeugd heeft de toekomst. Dat geldt zeker voor kleine kernen. Noorbeekenaar Jonathan Wanders heeft vooral één boodschap. „Durf te dromen.”

door **Stefan Gillissen**

Een mens moet dromen. De wereld verkennen zonder grenzen, zonder snelheidslimiet. Wie buiten de kaders denkt, komt vaak met opzienbarende ideeën. De droom is het zaadje dat ontkiemt in een hoofd. Om dat zaad te planten en te laten volgroeien: dát is de uitdaging. Stap eens in de helikopter en vlieg mee over Noorbeek. Wat zien we? Een kerk die letterlijk en figuurlijk niet in het midden staat, monumentale boerderijen. Een hoofdstraat waaraan eetcafés hun klanten bedienen. De mannen van Sancta Brigida die *bólkes* afschieten in de Wesch, voetballers van VV Noorbeek die zich in het zweet lopen. Van boven bezien onderscheidt Noorbeek zich niet van een ander dorp. Met één grote uitzondering: het landschap. Het Noordal is zo uniek dat het de hoogste beschermde status heeft. Een sanctuarium voor dier én mens. Zachte glooiingen en steile klimmetjes omarmen de huizen. Net als de bossen, een bijzonder moeras en ruige open vlaktes. De groene geldbuidel die hordes toeristen trekt, is dé economische motor. Maar ook beschermd dient te worden. Daardoor is volgens velen weinig tot niets mogelijk in het gebied. Tenzij je door de ogen van Noorbeekenaar Jonathan Wanders kijkt.

Bij Chateau Altembrouck, aan de randen van het moeras van *de Bëndel*, omarmt de grafisch ontwerper/architect de omgeving. „Dit landschap, dáár komen mensen voor. Om te genieten. We moeten het landschap koesteren, maar betekent dat ook dat je niet in mag grijpen? Afgezien van de Waddenzee zou geen enkel Nederlands natuurgebied zonder inbreng van de mens hebben bestaan.”

Wanders is een dromer, denker én doener. Veel van de nieuwe wereld, onze toekomst, speelt zich af in zijn hoofd. Geregeld worden zijn dromen realiteit, bijvoorbeeld in het opmerkelijke project *I-Dream*. Daarbij stelt hij de vraag 'kunnen objecten dromen? Voor het project is onder meer een winkelwagen getransformeerd tot comfortabele luxe stoel.

„De winkelwagen is het ultieme gebruiksvoorwerp. Vergelijkbaar met het stereotiepe beeld van een prostituee. Je betaalt en laat het achter. Maar wat als objecten kunnen dromen? Wat willen die dan zijn?” Als je durft te dromen, is alles mogelijk, lijkt de boodschap te zijn.

De Noorbeekenaar heeft ideeën over hoe je het landschap op een nieuwe manier kan ervaren. Een van de laatste kiemende zaadjes is landschapspoëzie. Hij wil met fruitkisten in het landschap een gedicht vormen. „Je hoeft niet de hele tekst te bouwen, één woord

Jonathan Wanders in de winkelwagen die hij tranformeerde tot luxe stoel.

is genoeg. Met smartphones en *tablets* is het gedicht op te halen. Zo kun je mensen op een toegankelijke manier in aanraking laten komen met kunst, in combinatie met ontspanning als wandelen en fietsen.” Bovenal streeft Wanders ernaar om zijn levens- en bedrijfsmotto

in de praktijk te brengen. Creativiteit inzetten om geluk te creëren. Dat laatste vindt hij in zijn werk, maar vooral als hij dat samen met anderen kan doen. Zoals bij de Met Fruit Erop Uit Coöperatie. Dat is een samenwerkingsverband van particulieren, ondernemers en organisaties uit de regio

Het ondenkbare blijkt vaak mogelijk.

Eijsden-Margraten. Een van de doelstellingen is het uitwisselen van ideeën, creativiteit en kennis om samenwerking te bevorderen. Zelfs in kleine gemeenschappen blijkt vaak dat mensen niet van elkaar weten waar ze mee bezig zijn. Gedachte achter de coöperatie is dat je onder meer lokaal vakman-

foto's Diana Scheilen/archief MGL

schap en de lokale economie positief kunt beïnvloeden. Heel kort door de bocht dus samenwerken om verder te komen, het dorp als springplank. Dat was ook Wanders' streven met de Stichting NoorbeekNatuurlijk en het evenement De Smaak van Noorbeek. Restaurants zetten

streekgerechten op de kaart tegen aantrekkelijke prijzen. Deelnemers konden langs wandel- en fietsroutes aanmeren, kennismaken met de streek en haar bijzondere producten. Als gezin op pad, lekker eten en rusten op topplekken. Ongedwongen samenzijn. „Het had veel potentie, maar sneuvelde door gebrek aan draagvlak.”

De doeners in de gemeenschap zijn namelijk dun gezaaid. Het gaat vaak om *the usual suspects*, dezelfde groep mensen. Niet alleen is dat een smalle basis: je moet ook het geluk hebben dat de vaste waarden brood zien in vernieuwing. Risico's durven nemen en nieuwe ideeën omarmen.

Het is ook zaak de dromers, initiatiefnemers en werkers te behouden, te inspireren. Zodat ze tijd willen investeren ten bate van anderen. Goed voorbeeld is jonkheid Sancta Brigida. Die staat ieder jaar garant voor bijvoorbeeld de organisatie van de *Broonk*, intocht van Sinterklaas en het halen van de *Bridiga-den*. Evenementen voor het hele dorp, zonder enige vorm van eigen belang.

Een relatief kleine groep mensen houdt het dorp draaiend. Geen eenvoudige opgave omdat de maatschappij al zoveel van ze vraagt. Maar zo vanzelfsprekend als de motoren van het dorp zijn, zo snel kunnen ze verdwijnen.

Gevaarlijk: een dorp zonder initiatiefnemers is als een auto zonder motor. Een mooi object dat jarenlang zijn glans weet te behouden, maar ooit slaat de corrosie toe. Tot de auto een wrak is geworden. Zover moet je het niet laten komen. Het is gemakkelijker iets te onderhouden, dan het op te knappen.

In deel 4 van de serie: Ondernemen en overleven in het dorp.

➔ www.jonathanwanders.com